

Achtergrond Glutenbelastingonderzoek voor nieuwe bloedtest voor diagnose coeliakie

In 2022 ontving Nicolette Wierdsma, dietist-onderzoeker in Amsterdam UMC, de eerste onderzoeksstimuleringsprijs van de NCV voor het onderzoek '*Challenge the glutenchallenge!*'. Deze door de Medische Ethische Toetsingscommissie (METc) van Amsterdam UMC goedgekeurde studie is inmiddels in volle gang. Het doel is een bloedtest te ontwikkelen (CD4+ specifieke T-cellen) waarmee de diagnose coeliakie gesteld kan worden. Het onderzoeksteam bestaande uit Prof Gerd Bouma (MDL-arts), dr Hetty Bontkes (medisch immunoloog) en Maaïke van Bree (dietist) hebben hierin onderzoeksverband al veelbelovende resultaten mee geboekt.

Momenteel moeten mensen met een verdenking op coeliakie die al glutenvrij zijn gaan eten voordat de diagnose gesteld is, een lange glutenbelasting van 6 weken ondergaan met een hoge dosis gluten (30 gram/dag), waarna een biopsie in de dunne darm plaatsvindt. Het doel van dit onderzoek is aantonen of een kortere glutenbelasting met lage(re) dosis gluten ook voldoende is (zonder biopsie!). Om dit aan te kunnen tonen zijn mensen nodig met een bewezen coeliakie en een groep patiënten die dat zeker niet hebben (deze groep is al vol/afgerond).

Wie zoeken we?

1. Nog 6 (van de 10) mensen met bewezen coeliakie waarvoor al lange tijd (> 5 jaar) een strikt glutenvrij dieet gevolgd wordt
2. Met de zogeheten genetische aanleg HLA-DQ2.5 positief*
3. Geslacht en leeftijd maakt niets uit, mits ouder dan 18 jaar (volwassenen)
4. Die het aandurven om gedurende 2 tot maximaal 4 weken** een glutenbelasting te ondergaan door dagelijks of 5 gram of 15 gram glutenpoeder te gebruiken. Hiervoor wordt u door een computerprogramma geloot in welke groep u zit. Er kan geen voorkeur worden opgegeven
5. En die 1x per week de mogelijkheid hebben om bloed te komen prikken (minimaal 2x en maximaal 5x) in het laboratorium van Amsterdam UMC, locatie VU medisch centrum (in aaneengesloten weken, dus bijvoorbeeld 2-5 woensdagen (of andere dag) achter elkaar). Hiervoor kan het handig zijn om relatief dichtbij Amsterdam te wonen. We zullen de reis- en parkeerkosten vergoeden

* Indien het niet bekend is of u HLA-DQ2.5 positief bent, zal via een eenvoudige wangslijmvlies swab test bepaald worden voorafgaand aan de start of de juiste genetische aanleg aanwezig is.

** de wekelijkse bloedsuitslag bepaald of u 'klaar bent' of nog een week door moet gaan met de glutenbelasting tot de maximale periode van 4 weken. We kunnen vooraf niet voorspellen hoe veel weken u exact moet belasten met gluten en hoe vaak komen voor bloedafname, dat wil zeggen 3, 4 of 5 weken.

Wetenschappelijk onderzoek

Uiteraard wordt aan de gangbare vereisten van wetenschappelijk onderzoek voldaan, dat wil onder andere zeggen:

1. Dat u een uitgebreide informatie brief krijgt over het onderzoek en dat zowel de deelnemers als de onderzoekers een Toestemmingsverklaring ondertekenen.
2. Dat u ten alle tijden kan stoppen met het onderzoek, zonder opgave van redenen

3. Dat we de verkregen gegevens zullen verwerken in wetenschappelijke publicaties en deze enkel anoniem, niet te herleiden naar personen zullen analyseren en publiceren

Er zitten voor u persoonlijk geen voordelen aan deelname aan (dit) wetenschappelijke onderzoek. We onderzoeken mogelijkheden om voor coeliakiepatiënten van de toekomst diagnostiek te verbeteren en vergemakkelijken. De nadelen zijn de tijdsinvestering en de kans dat u klachten krijgt van de inname van de gluten. Deze zullen worden gemonitord en vastgelegd

Meer informatie?

Als u naar aanleiding van dit schrijven vragen heeft of graag wilt deelnemen kunt u contact opnemen met

Nicolette Wierdsma, dietist-onderzoeker Amsterdam UMC, via n.wierdsma@amsterdamumc.nl

Meer lezen over [Nicolette Wierdsma - NCV](#)